

האם לחסן את הבנות נגד וירוס הפפילומה ?

לכבוד העורך,

נושא חיסון נערות צעירות כנגד וירוס הפפילומה הינו נושא רציני וחשוב. הרב מנחם בורשטיין, ראש מכון פוע"ה, העביר אלי את השאלה הבאה: שלו' רב ד"ר קטן.

כידוע לך משרד החינוך החל בשנים האחרונות במתן חיסון לנגיף הפפילומה כדי למנוע סיכון להתפתחות סרטן צוואר הרחם אצל הבנות בעתיד. קבוצות הסיכון של ההידבקות בנגיף הזה הן בעיקר בנות ונשים הפעילות מינית ובאופן מתיירני-יחסית, וכן בני זוגן לפעילות זו. הדבר הביא לדיון ציבורי רחב בצדדים החינוכיים של הנושא. נפגשנו עם ראשי החמ"ד, והם הבהירו לנו שבמערכת החמ"ד ישנן לא רק אולפנות תורניות שבהן החיסון נראה – לכאורה – מיותר, אלא גם מוסדות שבהם החיסון נצרך, כי חלק מהבנות שלומדות בהן נמצאות בקבוצת סיכון הדומה לזו של הבנות שלומדות במוסדות שמחוץ לחמ"ד. ברור שאין זה מעשי להפריד בין מוסד למוסד בתוך החמ"ד.

נקודה נוספת שאנו צריכים לקחת בחשבון היא, שבמחנה הציוני-דתי חלק מהבנות נישאות לבעלי-תשובה שגדלו באווירה מתיירנית, וקיימת סבירות גבוהה יותר שהם נדבקו בנגיף ועלולים גם להדביק בו את בנות זוגם, וכדאי מאוד במקרים אלו לבוא בברית הנישואין כבר מחוסנים (יהיה קשה מאוד לחסן את הבנות באופן פרטני לפני הנישואים במקרים של נישואים עם בעלי תשובה).

בעבר, כאשר החיסון עדיין לא ניתן לכל אוכלוסיות הבנות המתבגרות, והשאלה הייתה עדיין פרטנית, הורינו [רבני מכון פוע"ה] בהתייעצות עם רבנים שונים שלא להתחסן, אלא אם כן היו סיבות מיוחדות שחייבו זאת. כיום התמונה שונה. היו לנו דיונים רחבים עם מערכת הבריאות ועם רופאים מומחים בארץ ובחו"ל, ומתוך כך בנינו טיוטא לדף עמדה בנושא.

ניסינו לטפל מול משרד הבריאות בהתאמת מתן החיסון לבנות הלומדות במערכות החמ"ד:

1. מצד אחד – אפשרות לתת את החיסון בגיל צעיר יותר (לפני כיתה ח') ובהבלעה עם חיסונים אחרים.
2. במקביל – אפשרות ליישום הצעתנו לחסן בכיתה יב, כחלק מהכנת בנות הכיתה הזו לחיי נישואין. אשמח לדעת מה דעתך בשאלה זו.

הרב מנחם בורשטיין

התייחסותי לנושא היא כדלהלן:

סרטן צוואר הרחם הוא מחלה שנגרמת כמעט באופן בלעדי על ידי וירוס הפפילומה [מקבוצת וירוסים ממשפחת ההרפס, דוגמת HSV; HIV]. בוורוס זה נדבקים בדרך כלל בעקבות קשרים גופניים אינטימיים עם ריבוי של פרטנרים. לאחרונה פותח חיסון נגד חלק קטן מזני הווירוס [יש רבים!] שעלולים לגרום למחלה טרום-סרטנית, וכן להופעת יבלות בחלקי גוף

שונים. החיסון הוכנס השנה לסל הבריאות כאשר ההמלצה היא לחסן בנות בגילאי 13-14 [כתה ח'], כי הנחת היסוד היא שסביב גיל 15 מתחילות הבנות בישראל ליצור קשרים אינטימיים [לצערנו הרב], וקיים חשש לריבוי פרטנרים בעתיד, דבר שיסכן את הבת.

לדעתי מדובר בחשש רחוק ביותר, והשיקול הציבורי-חינוכי מכריע נגד החיסון הגורף במוסדותינו. הכנסה גורפת של החיסון למוסדות החמ"ד מהווה מעין סימון של הציבור שלנו כאילו היה הוא שווה לציבורים בהם המתירנות נפוצה, וכי לא מובן מאליו שהמפגש האינטימי הראשון והיחיד שלו במהלך חייו הוא עם בן/בת בריתו אחרי חופה וקידושין. חשוב לציין שמדובר במחלה עם שכיחות לא גבוהה, עם מהלך איטי, עם אפשרות לסיקור מוקדם, והרוב המוחלט של הבנות הלומדות בחמ"ד, בעזרת ה', לא תיחשפנה למגע אינטימי לפני החתונה, ולכן מתן החיסון הזה וכל מה שמסביבו מיותר, בעיני.

נוסף על כך חשוב לזכור שטרם נשללו סיכונים מסוימים בשימוש בחיסון, אך חשוב מכך – עצם יעילותו של החיסון במניעת סרטן לוטה בערפל. ישנם לא מעט גינקו-אונקולוגים מהשורה הראשונה הטוענים שאין גם כל היגיון בחיסון הגורף לכלל האוכלוסיה, ולכן קל וחומר שלא נכון הוא לחסן בנות שומרות מצוות. כך למשל פרופסור עוזי בלר, מנהל מחלקת הנשים במרכז הרפואי שערי צדק, וגינקו-אונקולוג בכיר מאד בתחומו, זומן למועצה הלאומית לבריאות האשה שבו אני חברה, ושם הוא הביע את התנגדותו להכנסת החיסון לסל הבריאות לכלל האוכלוסיה.

לכן לדעתי אכן חשוב לדבר על הנושא עם ההכנה לחיי משפחה בכיתה י"ב, ואכן חשוב להזכיר בתוך הדברים את האפשרות להידבקות במחלה זו (וגם במחלות אחרות) כאחד הסיכונים שבחיים לא צנועים, וכך כל בת תבין שבמצבים מסוימים כדאי לה להתחסן, למשל אם היא מתחתנת עם בחור בעל תשובה שחי קודם חיים מתירניים. אבל אין סיבה לחסן את כל הבנות, גם אם 'מגניבים' את החיסון הזה בכיתה ח' עם חיסונים אחרים כך שהבעיה החינוכית מצטמצמת. במקביל לדעתי יש לקבוע שבכל מוסד חינוכי בו החיסון מוכנס תתקיים שיחה מקדימה סביב הנושא של חיבור נכון עם הגוף, כולל שמירה על גבולות לפני הנישואין ושמירת האינטימיות לקראת החתונה, כחלק ממערך החינוך לחיי המשפחה.

זו אולי הזדמנות פז, למנף את הדיבור החשוב כל כך על חיבור בריא לנשיות, כפלטפורמה להמשך בניית חיי משפחה שלמים ושמחים.

בברכה, ד"ר חנה קטן*

מקור: אסיא צה-צו עמ' 163-164 (2014).

* ראה הערת העורך, הרב מרדכי הלפרין, להלן בעמ' 456.